Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

16. září 2015 *

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce ve věcech občanských a obchodních — Doručování soudních a mimosoudních písemností — Nařízení (ES) č.1393/2007 — Článek 8 — Odmítnutí přijmout písemnost — Nepřipojení překladu jedné ze zasílaných písemností — Nepřiložení jednotného formuláře uvedeného v příloze II zmíněného nařízení — Následky“

Ve věci C-519/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Nejvyššího soudu Kyperské republiky (Anotato Dikastirio Kyprou, Kypr) ze dne 13. září 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 27. září 2013, v řízení

Alpha Bank Cyprus Ltd

proti

Dau Si Senh,

Alpha Panareti Public Ltd,

Susan Towson,

Stewart Cresswell,

Gillian Cresswell,

Julie Gaskell,

Peter Gaskell,

Richard Wernham,

Tracy Wernham,

Joanne Zorani,

Richard Simpson,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, S. Rodin, A. Borg Barthet, M. Berger a F. Biltgen (zpravodaj), soudci,

* Jednací jazyk: řečtina.

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 27. listopadu 2014,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Alpha Bank Cyprus Ltd R. Garciou a B. Siglerem, solicitors, B. Kennellym a P. Luckhurstem, barristers, jakož i P. G. Polyviou, E. Florentiadou a G. Middletonem, dikigoroi,

— za D. Si Senha, S. Towson, S. Cresswella a G. Cressvell, J. Gaskell a P. Gaskella, R. Wernhama a T. Wernham, J. Zorani, R. Simpsona, jakož i za Alpha Panareti Public Ltd K. Koukounisem, G. Koukounisem a C. Zanti, dikigoroi,

— za kyperskou vládu D. Lysandrouem a N. Ioannou, jako zmocněnci,

— za německou vládu T. Henzem, jakož i J. Kemper a D. Kuon, jako zmocněnci,

— za řeckou vládu G. Skiani a M. I. Germani, jako zmocněnkyněmi,

— za španělskou vládu M. J. García-Valdecasas Dorrego, jako zmocněnkyní,

— za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,

— za Evropskou komisi M. Condou-Durande a A.-M. Rouchaud-Joët, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 22. ledna 2015,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech („doručování písemností“) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. L 324, s. 79).

2 Tato žádost bylo předložena v rámci sedmi sporů mezi Alpha Bank Cyprus Ltd (dále jen „banka Alpha Bank“), bankovním ústavem se sídlem na Kypru, na straně jedné, a na straně druhé D. Si Senhem, S. Towson, S. Cresswellem a G. Cresswell, J. Gaskell a P. Gaskellem, R. Wernhamem a T. Wernham, J. Zorani a R. Simpsonem, kteří mají trvalé bydliště ve Spojeném království (dále jen „odpůrci ve věcech v původních řízeních“), jakož i Alpha Panareti Public Ltd, kyperskou společností, která ručila za hypotéční půjčky sjednané sedmi odpůrci ve věcech v původních řízeních, ve věci platby nevyrovnaného zůstatku těchto půjček.

Právní rámec

Unijní právo

3 Body 2 a 6 až 12 odůvodnění nařízení č. 1393/2007 stanoví zejména:

„(2) Řádné fungování vnitřního trhu vyžaduje zdokonalení a urychlení zasílání soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech.

[…]

(6) Účinnost a rychlost soudního řízení v občanských věcech vyžaduje, aby zasílání soudních a mimosoudních písemností mezi místními subjekty určenými členskými státy probíhalo přímo a rychle. […]

(7) Rychlost zasílání vyžaduje použití veškerých vhodných prostředků, které zajistí, že budou dodrženy určité podmínky týkající se čitelnosti a spolehlivosti přijaté písemnosti. Bezpečnost zasílání vyžaduje, aby byl k doručované písemnosti přiložen jednotný formulář vyplněný v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení nebo v jiném jazyce, který dožádaný členský stát označí za přijatelný.

(8) Toto nařízení by se nemělo vztahovat na doručení písemnosti zplnomocněnému zástupci strany v členském státě, kde se koná řízení, a to bez ohledu na místo bydliště této strany.

(9) Doručení písemnosti by se mělo provést co nejdříve, nejpozději však do jednoho měsíce od data, kdy ji obdržel přijímající subjekt.

(10) K zajištění účinnosti tohoto nařízení by měla být možnost odmítnout doručení písemnosti omezena na výjimečné situace.

(11) K usnadnění předávání a doručování písemností mezi členskými státy by měly být používány jednotné formuláře, které jsou uvedeny v přílohách tohoto nařízení.

(12) Přijímající subjekt by měl adresáta pomocí jednotného formuláře písemně vyrozumět o tom, že může odmítnout přijetí doručované písemnosti v okamžiku jejího doručení, nebo že může zaslat písemnost přijímajícímu subjektu zpět do jednoho týdne od doručení, pokud není v jazyce, kterému rozumí, nebo v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení. Toto pravidlo by se mělo vztahovat i na následné doručení, jakmile adresát využil svého práva na odmítnutí. [...] Mělo by být stanoveno, že opravné doručení odmítnutého dokumentu lze provést tak, že se adresátovi doručí překlad písemnosti.“

4 Článek 1 tohoto nařízení, který vymezuje oblast jeho působnosti, stanoví v odstavci 1:

„Toto nařízení se použije na občanské a obchodní věci, kdy musí být soudní nebo mimosoudní písemnost zaslána z jednoho členského státu do druhého za účelem doručení v druhém členském státě. Nevztahuje se zejména na daňové, celní či správní věci ani na odpovědnost státu za jednání nebo opomenutí při výkonu státní moci (‚acta iure imperii‘).“

5 Na základě článku 2 uvedeného nařízení členské státy určí „odesílající subjekty“ příslušné k zasílání soudních nebo mimosoudních písemností, které mají být doručeny v jiném členském státě, jakož i „přijímající subjekty“ příslušné k přijímání takových písemností z jiného členského státu.

6 Článek 4 téhož nařízení stanoví:

„1. Soudní písemnosti jsou zasílány přímo a nejrychlejším možným způsobem mezi subjekty určenými podle článku 2.

2. Zasílání písemností [...] mezi odesílajícími subjekty a přijímajícími subjekty se může provádět jakýmkoliv vhodným způsobem za předpokladu, že obdržená písemnost po obsahové stránce věrně odpovídá odeslané písemnosti a všechny informace v ní uvedené jsou snadno čitelné.

3. K zasílané písemnosti se přikládá žádost vyhotovená podle jednotného formuláře uvedeného v příloze I. Formulář se vyplňuje v úředním jazyce přijímajícího členského státu, nebo je-li v daném členském státě více úředních jazyků, v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení, nebo v jiném jazyce, který dožádaný členský stát označí za jazyk, který může přijmout. [...]

[…]“

7 Článek 5 nařízení č. 1393/2007 zní následovně:

„1. Odesílající subjekt, kterému žadatel odešle písemnost k zaslání, upozorní žadatele na to, že adresát může odmítnout písemnost přijmout, pokud není vyhotovena v jednom z jazyků stanovených v článku 8.

2. Žadatel nese veškeré náklady na překlad před zasláním písemnosti […].“

8 V souladu s čl. 6 odst. 1 tohoto nařízení přijímající subjekt co nejdříve po obdržení písemnosti, v každém případě do sedmi dnů od jejího obdržení, odešle nejrychlejším možným způsobem potvrzení o přijetí odesílajícímu subjektu, přičemž použije jednotný formulář uvedený v příloze I.

9 Článek 7 uvedeného nařízení stanoví:

„1. Přijímající subjekt doručí písemnost sám nebo ji nechá doručit v souladu s právními předpisy přijímajícího členského státu nebo zvláštním způsobem vyžádaným odesílajícím subjektem, pokud tento způsob není neslučitelný s právními předpisy tohoto členského státu.

2. Přijímající subjekt učiní veškeré nezbytné kroky, aby byla písemnost doručena co nejrychleji, v každém případě do jednoho měsíce od jejího přijetí. […]“

10 Článek 8 téhož nařízení, nadepsaný „Odmítnutí přijmout písemnost“, stanoví:

„1. Přijímající subjekt vyrozumí adresáta pomocí jednotného formuláře uvedeného v příloze II o tom, že může odmítnout přijetí doručované písemnosti v okamžiku jejího doručení nebo že může vrátit písemnost přijímajícímu subjektu do jednoho týdne od doručení, pokud není vyhotovena v jednom z následujících jazyků nebo k ní není připojen překlad do některého z těchto jazyků:

a) jazyk, kterému adresát rozumí, nebo

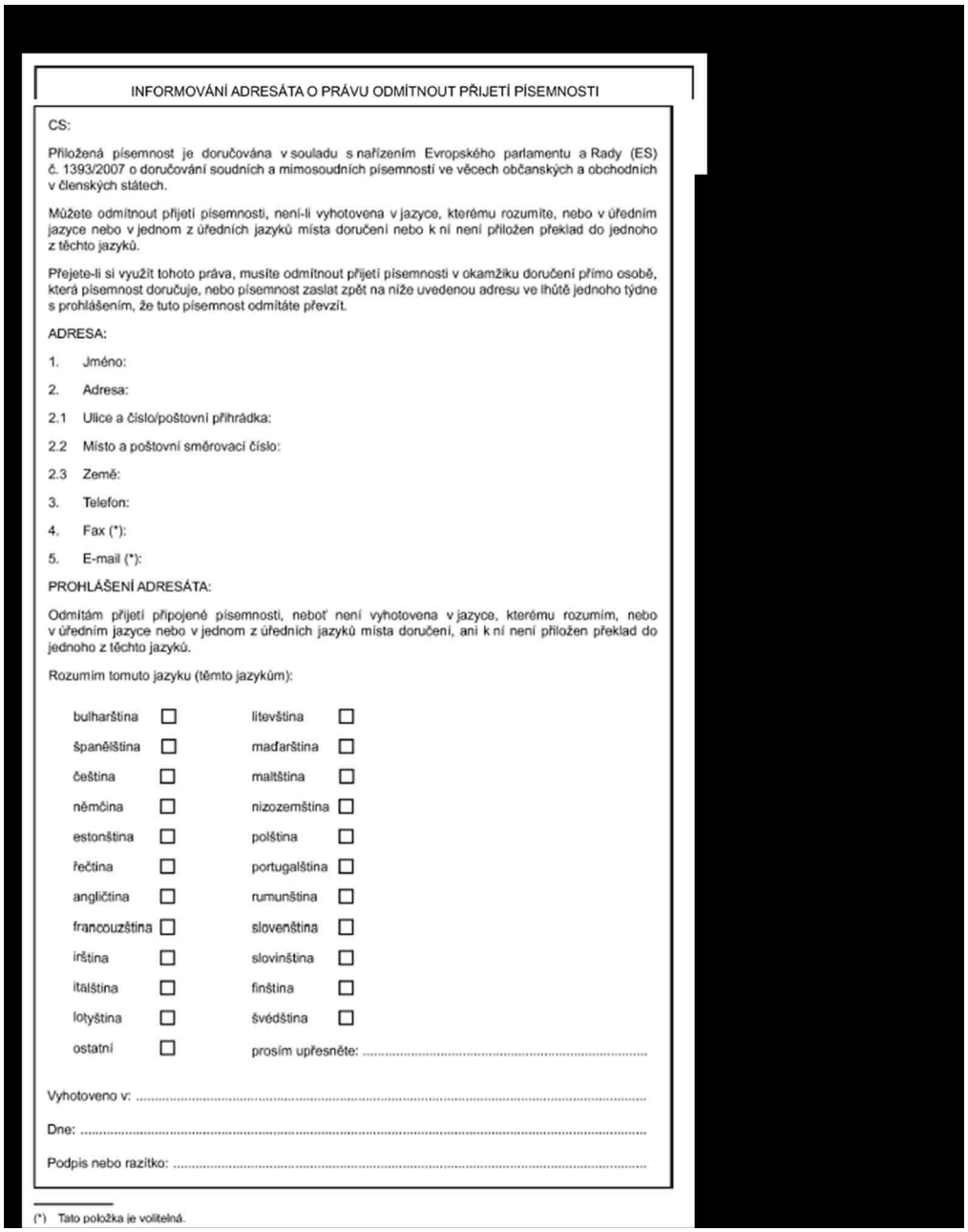
b) úřední jazyk přijímajícího členského státu nebo v případě, že v daném členském státě je několik úředních jazyků, úřední jazyk nebo jeden z úředních jazyků místa doručení.

2. Pokud je přijímající subjekt uvědomen o tom, že adresát odmítá písemnost přijmout podle odstavce 1, neprodleně o tom uvědomí odesílající subjekt prostřednictvím potvrzení uvedeného v článku 10 a vrátí žádost a písemnosti, jejichž překlad se vyžaduje.

3. Pokud adresát odmítne přijmout písemnost podle odstavce 1, lze provést opravné doručení písemnosti tak, že se adresátovi v souladu s ustanoveními tohoto nařízení doručí dotyčná písemnost spolu s překladem do jednoho z jazyků stanovených v odstavci 1. V takovém případě je datem doručení písemnosti datum, kdy je v souladu s právními předpisy přijímajícího členského státu doručena písemnost spolu s překladem. Má-li však být podle právních předpisů členského státu písemnost doručena v určité lhůtě, je datem, které je třeba vzít ve vztahu k žadateli v úvahu, datum doručení původní písemnosti […]

[…]“

11 Jednotný formulář uvedený v příloze II nařízení č. 1393/2007 má následující podobu:

INFORMOVÁNÍ ADRESÁTA O PRÁVU ODMÍTNOUT PŘIJETÍ PÍSEMNOSTI

CS:

Přiložená písemnost je doručována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech.

Můžete odmítnout přijetí písemnosti, není-li vyhotovena v jazyce, kterému rozumíte, nebo v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení nebo k ní není přiložen překlad do jednoho z těchto jazyků.

Přejete-li si využít tohoto práva, musíte odmítnout přijetí písemnosti v okamžiku doručení přímo osobě, která písemnost doručuje, nebo písemnost zaslat zpět na níže uvedenou adresu ve lhůtě jednoho týdne s prohlášením, že tuto písemnost odmítáte převzít.

ADRESA:

1. Jméno:
2. Adresa:
2.1 Ulice a číslo/poštovní přihrádka:
2.2 Místo a poštovní směrovací číslo:
2.3 Země:
3. Telefon:
4. Fax (*):
5. E-mail (*):

PROHLÁŠENÍ ADRESÁTA:

Odmítám přijetí připojené písemnosti, neboť není vyhotovena v jazyce, kterému rozumím, nebo v úředním jazyce nebo v jednom z úředních jazyků místa doručení, ani k ní není přiložen překlad do jednoho z těchto jazyků.

Rozumím tomuto jazyku (těmto jazykům):

bulharština	☐	litevština	☐
španělština	☐	maďarština	☐
čeština	☐	maltština	☐
němčina	☐	nizozemština	☐
estonština	☐	polština	☐
řečtina	☐	portugalština	☐
angličtina	☐	rumunština	☐
francouzština	☐	slovenština	☐
irština	☐	slovinština	☐
italština	☐	finština	☐
lotyština	☐	švédština	☐
ostatní	☐	prosím upřesněte:	

Vyhotoveno v: .....

Dne: .....

Podpis nebo razítko: .....

(*) Tato položka je volitelná.

12 Článek 10 odst. 1 nařízení č. 1393/2007 stanoví:

„Po provedení formálních náležitostí týkajících se doručení písemnosti se vydá potvrzení o provedení těchto formálních náležitostí podle jednotného formuláře uvedeného v příloze I a odešle se odesílajícímu subjektu […]“

13 Článek 19 odst. 1 tohoto nařízení stanoví, že pokud mělo být do jiného členského státu za účelem doručení zasláno soudní předvolání nebo obdobná písemnost a žalovaná strana se nedostavila, přeruší soud odesílajícího členského státu řízení, dokud nebude zjištěno, že písemnost byla doručena způsobem předepsaným vnitrostátními právními předpisy přijímajícího členského státu, nebo že písemnost byla skutečně doručena žalované straně nebo do místa jejího bydliště jiným způsobem, který stanoví toto nařízení, a že v obou těchto případech byla písemnost doručena nebo dodána s dostatečným předstihem k tomu, aby se žalovaná strana mohla obhajovat.

Kyperské právo

14 Článek D.48 občanského soudního řádu stanoví zejména:

„12. Každé usnesení je závazné od vyznačeného dne pro osobu, na jejíž návrh bylo vydáno, a pro všechny účastníky řízení, kterým byl návrh řádně doručen. Pokud některému z účastníků řízení nebyl uvedený návrh řádně doručen, uvedené usnesení je vůči němu závazné až ode dne doručení ověřené kopie návrhu.

13. Je-li na základě tohoto řádu doručováno usnesení vydané v nesporném řízení na základě návrhu ex parte, je současně doručen návrh *ex parte*, jakož i případné k němu přiložené čestné prohlášení.“

Spory v původních řízeních a předběžné otázky

15 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že společnost Alpha Panareti Public Ltd prodala odpůrcům ve věcech v původních řízeních nemovitosti nacházející se na kyperském území. Tyto nemovitosti byly nabyty prostřednictvím bankovních úvěrů poskytnutých bankou Alpha Bank.

16 Banka Alpha Bank za účelem získání platby nevyrovnaného zůstatku každého z poskytnutých úvěrů podala u kyperského soudu žaloby jak proti odpůrcům ve věcech v původních řízeních, tak proti prodávajícímu, který za každý z úvěrů ručil prostřednictvím zřízení zástavního práva k nemovitostem.

17 Vzhledem k tomu, že odpůrci ve věcech v původních řízeních měli trvalé bydliště ve Spojném království, kyperský soud prvního stupně vydal v návaznosti na návrh banky Alpha Bank (návrh *ex parte*) v souladu s ustanoveními nařízení č. 1393/2007 usnesení týkající se doručení soudního předvolání kupujícím mimo kyperské území.

18 Odpůrcům ve věcech v původních řízeních tak byly doručeny následující písemnosti:

— ověřená kopie návrhu na zahájení řízení a k němu připojený přípis („notice of writ“) v řeckém a anglickém jazyce,

— ověřená kopie soudního usnesení povolujícího doručení mimo Kypr pouze v řeckém jazyce a

— ověřená kopie čestného prohlášení překladatelky potvrzující, že překlad návrhu na zahájení řízení do angličtiny odpovídá originálu.

19 Odpůrci ve věcech v původních řízeních, kteří prohlásili, že se řízení účastní s výhradou, se dostavili ke kyperskému soudu prvního stupně za účelem požádání o zrušení doručení, přičemž uvedli, že toto doručení nesplňuje podmínky uvedené v článku 8 nařízení č. 1393/2007 a v článku D.48 pravidle 13 kyperského občanského soudního řádu, neboť nebyly doručeny následující písemnosti:

— kopie návrhu ex parte podle uvedeného článku D.48 pravidla 13,

— překlad usnesení týkajícího se doručení mimo Kypr do anglického jazyka,

— jednotný formulář, který je uveden v čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1393/2007, a

— vysvětlující dopis k doručovaným písemnostem.

20 Ze spisu, který má k dispozici Soudní dvůr, vyplývá, že ve výše uvedeném soudním usnesení, které povoluje doručení soudního předvolání mimo kyperské území a které nebylo přeloženo, je jednak lhůta stanovená pro žalované k tomu, aby se dostavili ke kyperskému soudu, podstatně delší než lhůta, jež je v tomto ohledu uvedena v návrhu na zahájení řízení. Dále toto usnesení obsahuje upřesnění, podle něhož pokud by ve lhůtě zmíněné v uvedeném usnesení nebylo učiněno předvolání k soudu, mělo by se za to, že jakýkoli následující návrh byl doručen dotčenému účastníkovi v okamžiku, kdy byla jeho kopie vyvěšena na úřední desce regionálního soudu v Paphos (Eparchiako Dikastirio Paphos) po dobu pěti dnů.

21 Třebaže Alpha Bank namítala, že doručení, k němuž došlo v projednávané věci, je řádné, jelikož se žalované strany seznámily s existencí podané soudní žaloby a s jejím předmětem, kyperský soud prvního stupně toto doručení zrušil, když měl za to, že opomenutí vytýkaná odpůrci ve věcech v původních řízeních představují porušení jak ustanovení kyperského občanského soudního řádu, tak ustanovení nařízení č. 1393/2007. Adresáti byli totiž podle jeho názoru zbaveni možnosti seznámit se s obsahem všech relevantních písemností a nebyli ani informováni prostřednictvím formuláře uvedeného v příloze II tohoto nařízení o jejich právu na odmítnutí přijmout usnesení v řeckém jazyce, k němuž není připojen překlad do anglického jazyka.

22 Předkládající soud, k němuž Alpha Bank podala odvolání, rozhodl, že zrušení doručení, které provedl soud prvního stupně, nebylo odůvodněné v rozsahu, v němž bylo založeno na porušení vnitrostátního práva.

23 Předkládající soud si však klade otázku ohledně následků, které má v projednávané věci okolnost, že příslušné orgány Spojeného království nepovažovaly za účelné doručit odpůrcům ve věcech v původních řízeních jednotný formulář uvedený v čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1393/2007, obsažený v jeho příloze II.

24 Je sice pravda, že cílem uvedeného nařízení je vyvážit práva žalobců a žalovaných za účelem zaručení práva na spravedlivý proces, takže je důležité, aby se žalovaný v plném rozsahu seznámil s návrhem na zahájení řízení, ale nejeví se, že by ve věcech v původních řízeních byla práva odpůrců ve věcech v původních řízeních poškozena, neboť se včas dostavili ke kyperskému soudu a nespecifikovali povahu ani konkrétní následky „klamání“, jehož oběťmi se údajně stali. Podle předkládajícího soudu však nařízení č. 1393/2007 blíže nestanoví, jaké písemnosti mají být doručeny za všech okolností. Kromě toho uvedený soud uvádí, že Soudní dvůr ještě nerozhodoval o tom, zda je doručení jednotného formuláře uvedeného v příloze II tohoto nařízení nezbytné v každém případě a zda nedoručení tohoto formuláře způsobuje nutně neplatnost řízení.

25 Za těchto podmínek se Nejvyšší soud Kyperské republiky rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je doručení jednotného formuláře podle nařízení č. 1393/2007 nezbytné v každém případě, nebo jsou přípustné výjimky?

2) Pokud je doručení formuláře považováno za nezbytné v každém případě, je jeho nedoručení v daném případě důvodem neplatnosti doručení jako celku?

3) Je v případě záporné odpovědi možné v souladu s účelem nařízení č. 1393/2007 doručit danou písemnost právnímu zástupci žalovaných, kteří souhlasili s účastí v řízení s výhradou, který se vůči klientům zavázal písemnost přijmout, nebo je nutné přistoupit k novému doručení v souladu s postupem stanoveným v nařízení č. 1393/2007?“

K předběžným otázkám

26 Podstatou všech tří předběžných otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda článek 8 nařízení č. 1393/2007 musí být vykládán v tom smyslu, že je informování – prostřednictvím jednotného formuláře uvedeného v příloze II tohoto nařízení – adresáta doručované písemnosti o jeho právu na odmítnutí přijmout tuto písemnost nezbytné za všech okolností, a případně jaké jsou právní následky vyplývající z neinformování prostřednictvím tohoto formuláře.

K povinnému charakteru jednotného formuláře uvedeného v příloze II nařízení č. 1393/2007

27 Pokud jde o tento první aspekt vznesený v položených otázkách, jak byly přeformulovány, je třeba konstatovat, že znění článku 8 nařízení č. 1393/2007 neumožňuje jako takové na něj účelně odpovědět.

28 Dosah uvedeného ustanovení je tedy třeba určit tak, že bude zařazeno do svého kontextu. V tomto ohledu je třeba přezkoumat cíle sledované nařízením č. 1393/2007, jakož i systém zavedený tímto nařízením, do něhož spadá jeho článek 8 (v tomto smyslu viz rozsudek Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, bod 45).

29 Pokud jde zaprvé o cíle nařízení č. 1393/2007, je třeba uvést, že posledně uvedené nařízení přijaté na základě čl. 61 písm. c) ES usiluje o stanovení mechanismu doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních uvnitř Společenství za účelem zajištění řádného fungování vnitřního trhu, jak vyplývá z bodu 2 odůvodnění uvedeného nařízení (viz rozsudky Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, bod 29, a Fahnenbrock a další, C-226/13, EU:C:2015:383, bod 40).

30 Za účelem vylepšení účinnosti a rychlosti soudních řízení a zajištění řádného výkonu spravedlnosti tak uvedené nařízení stanoví zásadu přímého zasílání soudních a mimosoudních písemností mezi členskými státy (viz rozsudek Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, bod 3), což má za účinek zjednodušení a zrychlení řízení. Tyto cíle jsou připomenuty v bodech 6 až 8 odůvodnění uvedeného nařízení.

31 Jak však již Soudní dvůr několikrát rozhodl, uvedených cílů nelze dosáhnout tak, že bude, ať již jakýmkoli způsobem, oslabeno právo na obhajobu, které je odvozeno z práva na spravedlivý proces zakotveného v čl. 47 druhém pododstavci Listiny základních práv Evropské unie a čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (viz zejména rozsudek Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, bod 35 a citovaná judikatura).

32 V tomto ohledu je nutno dbát nejen na to, aby adresát písemnosti skutečně dotčenou písemnost obdržel, ale rovněž na to, aby mu bylo umožněno seznámit se s významem a dosahem žaloby podané proti němu v zahraničí, jakož i tento význam a dosah skutečně a v plném rozsahu pochopit, aby mohl účelně uplatnit svá práva v odesílajícím členském státě [v tomto smyslu viz rozsudek Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, body 36 a 41, jakož i obdobně, pokud jde o nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 ze dne 29. května 2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech (Úř. věst. L 160, s. 37; Zvl. vyd. 19/01, s. 227), které předcházelo nařízení č. 1393/3007, rozsudek Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, body 64 a 73].

33 Z tohoto hlediska je tedy nařízení č. 1393/2007 třeba vykládat tak, aby byla v každém konkrétním případě zajištěna spravedlivá rovnováha mezi zájmy žalobce a zájmy žalovaného jakožto adresáta písemnosti prostřednictvím sladění cílů efektivity a rychlosti předávání procesních písemností s požadavkem zajistit dostatečnou ochranu práva adresátů těchto písemností na obhajobu (viz rozsudky Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, bod 48, jakož i Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, bod 36).

34 Pokud jde zadruhé o systém zavedený nařízením č. 1393/2007 pro účely dosažení těchto cílů, je třeba uvést, že jak vyplývá z výkladu článku 2 ve spojení s čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení, které jsou vykládány ve světle bodu 6 jeho odůvodnění, k předání písemností dochází v zásadě mezi „odesílajícími subjekty“ a „přijímajícími subjekty“ určenými členskými státy (viz rozsudek Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, bod 30). Podle článku 4 uvedeného nařízení odesílající subjekt zasílá doručovanou písemnost či doručované písemnosti přímo a co možná nejrychleji jakýmkoliv vhodným způsobem přijímacímu subjektu.

35 V souladu s čl. 5 odst. 1 tohoto nařízení přísluší odesílajícímu subjektu, aby žadatele upozornil na nebezpečí, že adresát písemnosti může odmítnout písemnost přijmout, pokud není vyhotovena v jednom z jazyků stanovených v článku 8 uvedeného nařízení. Přísluší však žadateli, aby rozhodl, zda je třeba dotčenou písemnost nechat přeložit, přičemž mimoto nese nálady na překlad v souladu s čl. 5 odst. 2 téhož nařízení.

36 Pokud jde o přijímající subjekt, přísluší mu, aby efektivně doručil písemnost adresátovi, jak stanoví článek 7 nařízení č. 1393/2007. V tomto kontextu tento subjekt musí jednak informovat odesílající subjekt o všech relevantních skutečnostech této operace, přičemž zašle jednotný formulář uvedený v příloze I tohoto nařízení, a jednak v souladu s čl. 8 odst. 1 tohoto nařízení musí oznámit adresátovi, že může odmítnout přijmout písemnost, pokud není vyhotovena nebo přeložena do jednoho z jazyků uvedených v tomto ustanovení, a sice buď do jazyka, kterému dotyčný rozumí, nebo do úředního jazyka přijímajícího členského státu, nebo případně do jednoho z úředních jazyků místa, kde je třeba doručení provést, což jsou jazyky, o nichž se má za to, že je adresát ovládá. Pokud adresát písemnost skutečně odmítne přijmout, přijímajícímu subjektu přísluší kromě toho na základě odst. 2 a 3 tohoto článku o tom neprodleně uvědomit odesílající subjekt a vrátit žádost a písemnost, jejíž překlad se vyžaduje.

37 Uvedené subjekty se naproti tomu nemusejí vyjadřovat k takovým meritorním otázkám, jako jsou otázky, kterému jazyku (kterým jazykům) adresát písemnosti rozumí a zda je k písemnosti třeba připojit překlad do jednoho z jazyků uvedených v čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1393/2007, či nikoli.

38 Jakýkoli jiný výklad by totiž mohl vyvolat právní problémy způsobilé vést ke sporům, které by zpozdily či ztížily postup zasílání písemností z jednoho členského státu do jiného členského státu.

39 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru však vyplývá, že ve věcech v původních řízeních měl přijímající subjekt za to, že usnesení povolující doručení písemnosti do zahraničí nemusí být přeloženo, a vyvodil z toho, že k dotčené písemnosti nemusí přiložit jednotný formulář uvedený v příloze II nařízení č. 1393/2007.

40 Toto nařízení však přijímajícímu subjektu nepřiznává žádnou pravomoc posoudit, zda jsou podmínky, za nichž adresát písemnosti může odmítnout její přijetí, uvedené v čl. 8 odst. 1 tohoto nařízení, splněny, či nikoli.

41 Naopak přísluší pouze vnitrostátnímu soudu, jemuž byla věc předložena v odesílajícím členském státě, aby rozhodl o otázkách této povahy, jelikož jde o otázky, které jsou mezi žalobcem a žalovaným sporné.

42 V tomto ohledu tento soud nejdříve zahájí řízení týkající se doručení, když určí písemnost či písemnosti relevantní za tímto účelem, a rozhodne až poté, co ji adresát písemnosti skutečně odmítne přijmout z důvodu, že není vyhotovena v jazyce, kterému rozumí, nebo o němž se má za to, že mu rozumí. Uvedenému soudu tak přísluší, aby na žádost žadatele ověřil, zda bylo takové odmítnutí odůvodněné, či nikoli (viz obdobně rozsudek Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, bod 85). Za tímto účelem musí řádně zohlednit všechny důkazy ve spisu, aby jednak určil jazykové znalosti adresáta písemnosti (viz rozsudek Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, bod 80), a jednak rozhodl, zda se s ohledem na povahu dotčené písemnosti vyžaduje její překlad.

43 V konečném výsledku bude muset uvedený soud v každém konkrétním případě dbát na to, aby byla příslušná práva dotčených účastníků chráněna vyváženým způsobem, přičemž poměří cíl efektivity a rychlosti doručení v zájmu žadatele s cílem účinné ochrany práva na obhajobu adresáta.

44 Po tomto upřesnění je však třeba s ohledem na systém zavedený nařízením č. 1393/2007 doplnit, že toto nařízení stanoví rovněž užívání dvou jednotných formulářů, které jsou uvedeny v přílohách I a II tohoto nařízení.

45 V tomto ohledu je nutno upřesnit, že nařízení č. 1393/2007 neobsahuje žádnou výjimku, pokud jde o používání těchto formulářů.

46 Jak naopak vyplývá z bodu 11 odůvodnění tohoto nařízení, jednotné formuláře stanovené v tomto nařízení „by měly být používány“, neboť v rámci dodržování příslušných práv dotčených účastníků přispívají, jak vyplývá z bodu 7 odůvodnění nařízení č. 1393/2007, ke zjednodušení a ke zprůhlednění postupu předávání písemností, čímž se zajišťuje jak čitelnost těchto písemností, tak bezpečnost jejich zasílání.

47 Dále pak uvedené formuláře představují, jak uvádí bod 12 odůvodnění tohoto nařízení, nástroje, pomocí nichž jsou adresáti vyrozuměni o možnosti odmítnout přijetí doručované písemnosti.

48 S ohledem na tyto úvahy je třeba určit přesný význam, který je třeba přiznat jednotnému formuláři uvedenému v příloze II nařízení č. 1393/2007, a v důsledku toho i čl. 8 odst. 1 tohoto nařízení, který se týká doručování uvedeného formuláře adresátovi písemnosti.

49 V tomto ohledu jak vyplývá ze samotného znění názvu a obsahu uvedeného formuláře, je možnost odmítnout přijetí doručované písemnosti, jak je stanovena v uvedeném čl. 8 odst. 1, kvalifikována jako „právo“ adresáta této písemnosti.

50 K tomu, aby toto právo přiznané normotvůrcem Evropské unie mohlo účelně vyvolávat své účinky, však musí být písemně oznámeno adresátovi písemnosti. V systému zavedeném nařízením č. 1393/2007 je mu tato informace poskytnuta prostřednictvím jednotného formuláře uvedeného v příloze II nařízení č. 1393/2007, stejně tak jako je žadatel na začátku řízení prostřednictvím jednotného formuláře uvedeného v příloze I tohoto nařízení informován o existenci tohoto práva, které má adresát písemnosti.

51 Z toho vyplývá, že je třeba mít za to, že čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1393/2007 obsahuje dvě sice související, ale nicméně odlišné formulace, a sice jednak věcné právo adresáta písemnosti na odmítnutí jejího přijetí pouze z důvodu, že není vyhotovena v jazyce, o němž se má za to, že mu rozumí, nebo že k ní

není připojen překlad, a jednak formální informaci o existenci uvedeného práva, kterou mu oznámí přijímající subjekt. Jinými slovy a na rozdíl od toho, co podle všeho přijímající subjekt připustil ve věcech v původních řízeních, se podmínka týkající se jazykového režimu písemnosti vztahuje nikoli k informování adresáta přijímajícím subjektem, ale výlučně k právu na odmítnutí přijmout písemnost, které je vyhrazeno adresátovi.

52 Jednotný formulář uvedený v příloze I tohoto nařízení ostatně mezi oběma těmito aspekty jasně rozlišuje, když v odlišných rubrikách odkazuje na písemné informování adresáta písemnosti o jeho právu na odmítnutí přijetí písemnosti a na skutečné využití tohoto práva.

53 Je zajisté pravda, že se za těchto podmínek jeví, že samotné odmítnutí je jasně podmíněné v tom smyslu, že adresát písemnosti jej může platně použít pouze v případě, že dotčená písemnost nebyla vyhotovena nebo k ní není připojen překlad buď do jazyka, kterému rozumí, nebo do úředního jazyka přijímajícího členského státu nebo v případě, že v daném členském státě je několik úředních jazyků, úředního jazyka nebo jednoho z úředních jazyků místa doručení (v tomto smyslu viz bod 10 odůvodnění nařízení č. 1393/2007). Jak vyplývá z bodu 42 tohoto rozsudku, soudu, jemuž byla věc předložena, tak v konečném výsledku přísluší, aby rozhodl, zda je tato podmínka splněna, když ověří, zda je odmítnutí adresáta písemnosti odůvodněné, či nikoli.

54 Nic to však nemění na tom, že využití tohoto práva na odmítnutí přijetí písemnosti předpokládá, že adresát písemnosti byl předtím řádně písemně informován o existenci svého práva.

55 Přijímající subjekt, který písemnost adresátovi doručuje sám, nebo ji nechá doručit, musí tudíž v každém případě k dotčené písemnosti přiložit jednotný formulář uvedený v příloze II nařízení č. 1393/2007 informující tohoto adresáta o jeho právu na odmítnutí přijetí této písemnosti.

56 Je třeba ještě upřesnit, že taková povinnost nezpůsobuje zvláštní obtíže pro přijímající subjekt, jelikož stačí, že tento subjekt přiloží k doručované písemnosti takový předtištěný formulář, který je uveden ve zmíněném nařízení v každém z úředních jazyků Unie.

57 Předcházející výklad tak může zaručit průhlednost, když adresátovi písemnosti umožní seznámit se s rozsahem jeho práv, a zároveň umožnit jednotné uplatnění nařízení č. 1393/2007 (obdobně viz rozsudky Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, bod 46, jakož i Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, bod 60), aniž způsobí jakékoli prodlení při zasílání této písemnosti, přičemž naopak přispěje k jeho zjednodušení a usnadnění.

58 Je tedy třeba mít za to, že přijímající subjekt musí za všech okolností, aniž by měl v tomto ohledu prostor pro uvážení, informovat adresáta písemnosti o jeho právu na odmítnutí přijetí písemnosti, a za tímto účelem systematicky používat jednotný formulář uvedený v příloze II nařízení č. 1393/2007.

K následkům neinformování prostřednictvím jednotného formuláře uvedeného v příloze II nařízení č. 1393/2007

59 Pokud jde o tento druhý aspekt, vznesený v předběžných otázkách, jak byly přeformulovány, je třeba uvést, že článek 8 nařízení č. 1393/2007, týkající se odmítnutí přijetí písemnosti, neobsahuje ustanovení ohledně právních následků vyplývajících z toho, že adresát písemnosti není informován prostřednictvím jednotného formuláře uvedeného v příloze II nařízení č. 1393/2007 o jeho právu na odmítnutí přijetí této písemnosti.

60 Ze žádného ustanovení tohoto nařízení kromě toho nevyplývá, že by takové neinformování způsobilo neplatnost řízení týkajícího se doručení.

61 Navíc pokud jde o následky toho, že adresát písemnosti ji odmítne přijmout z důvodu, že k ní není připojen překlad do jazyka, kterému rozumí, nebo do úředního jazyka přijímajícího členského státu, Soudní dvůr již měl ohledně nařízení č. 1348/2000, které předcházelo nařízení č. 1393/2007, za to, že řízení není třeba prohlásit za neplatné, ale je třeba naproti tomu umožnit odesílateli, aby zhojil nepředložení požadované písemnosti tím, že zašle požadovaný překlad (v tomto smyslu viz rozsudek Leffler, C-443/03, EU:C:2005:665, body 38 a 53).

62 Nařízení č. 1393/2007 tuto zásadu napříště zakotvilo v čl. 8 odst. 3.

63 Podobné řešení je přitom třeba uplatnit v případě, kdy přijímající subjekt opomněl zaslat adresátovi písemnosti jednotný formulář uvedený v příloze II posledně uvedeného nařízení.

64 Opomenutí zaslání uvedeného jednotného formuláře a odmítnutí přijetí písemnosti z důvodu nepředložení příslušného překladu totiž úzce souvisejí, neboť v obou těchto situacích může dojít k tomu, že je narušen výkon práva na odmítnutí přijetí dotčené písemnosti ze strany jejího adresáta.

65 Jeví se tedy jako vhodné mít za to, že na obě tyto situace je třeba použít totožné právní následky.

66 Kromě toho by prohlášení doručované písemnosti nebo řízení týkajícího se doručování za neplatné bylo neslučitelné s cílem sledovaným nařízením č. 1393/2007 spočívajícím v tom, aby byl stanoven přímý, rychlý a účinný způsob zasílání písemností ve věcech občanských a obchodních mezi členskými státy.

67 Za těchto podmínek musí být možné zhojit neinformování prostřednictvím jednotného formuláře uvedeného v příloze II nařízení č. 1393/2007.

68 Pokud jde o možné způsoby takového řešení, je třeba připomenout, že existují pouze dvě okolnosti, kdy je doručení soudní písemnosti mezi členskými státy vyňato z působnosti nařízení č. 1393/2007: jednak nejsou-li bydliště nebo obvyklý pobyt adresáta známy a jednak označil-li tento adresát zplnomocněného zástupce ve státě, kde soudní řízení probíhá (viz rozsudek Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, bod 24).

69 V ostatních případech, kdy má adresát soudní písemnosti bydliště na území jiného členského státu, naproti tomu doručení této písemnosti spadá nezbytně do působnosti uvedeného nařízení, a musí tedy být provedeno prostředky upravenými za tímto účelem samotným tímto nařízením, jak stanoví jeho čl. 1 odst. 1 (viz rozsudek Alder, C-325/11, EU:C:2012:824, bod 25).

70 V důsledku toho je třeba za účelem zhojení takového opomenutí, jako je opomenutí dotčené ve věcech v původních řízeních, použít jen nařízení č. 1393/2007.

71 Takové řešení ostatně podporuje nezbytnost jednotného uplatnění uvedeného nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, bod 60, jakož i citovaná judikatura).

72 V takové situaci, jako je situace ve věcech v původních řízeních, bude tedy příslušet přijímajícímu subjektu, aby neprodleně informoval adresáty písemnosti o jejich právu na odmítnutí jejího přijetí a podle čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1393/2007 jim zaslal jednotný formulář uvedený v příloze II tohoto nařízení.

73 Je třeba dodat, že v případě, kdy v návaznosti na toto informování dotčení adresáti využijí svého práva na odmítnutí přijetí dotčené písemnosti, bude příslušet vnitrostátnímu soudu, jemuž byla věc předložena v odesílajícím členském státě, aby rozhodl, zda takové odmítnutí je s ohledem na všechny skutečnosti konkrétního případu odůvodněné, či nikoli, jak je uvedeno v bodech 41 až 43 tohoto rozsudku.

74 V případě, kdy by tento soud dospěl k závěru, že odmítnutí přijetí dotčené písemnosti je opodstatněné, musí být adresátům předložena ještě přeložená verze této písemnosti podle podmínek stanovených v nařízení č. 1393/2007, a zejména jeho čl. 8 odst. 3.

75 Nařízení č. 1393/2007 naproti tomu nestanoví, že by písemnost mohla být platně doručena zmocněncům adresátů, kteří souhlasili s výhradou s účastí v řízení u soudu, jemuž byla věc předložena v odesílajícím členském státě, pouze za účelem zpochybnění řádnosti řízení.

76 Je tedy třeba mít za to, že okolnost, že přijímající subjekt, doručuje-li písemnost adresátovi, nepřiložil jednotný formulář uvedený v příloze II nařízení č. 1393/2007, představuje nikoli důvod neplatnosti řízení, ale opomenutí, které je třeba zhojit v souladu s ustanoveními uvedenými v tomto nařízení.

77 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na tři položené otázky odpovědět tak, že nařízení č. 1393/2007 musí být vykládáno v tom smyslu, že

— přijímající subjekt musí za všech okolností, aniž by měl v tomto ohledu prostor pro uvážení, informovat adresáta písemnosti o jeho právu na odmítnutí přijetí písemnosti, a za tímto účelem systematicky používat jednotný formulář uvedený v příloze II tohoto nařízení a

— okolnost, že tento subjekt, doručuje-li písemnost adresátovi, nepřiložil jednotný formulář uvedený v příloze II nařízení č. 1393/2007, představuje nikoli důvod neplatnosti řízení, ale opomenutí, které je třeba zhojit v souladu s ustanoveními uvedenými v tomto nařízení.

K nákladům řízení

78 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původních řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporům probíhajícím před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech („doručování písemností“) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 musí být vykládáno v tom smyslu, že

— **přijímající subjekt musí za všech okolností, aniž by měl v tomto ohledu prostor pro uvážení, informovat adresáta písemnosti o jeho právu na odmítnutí přijetí písemnosti, a za tímto účelem systematicky používat jednotný formulář uvedený v příloze II tohoto nařízení a**

— **okolnost, že tento subjekt, doručuje-li písemnost adresátovi, nepřiložil jednotný formulář uvedený v příloze II nařízení č. 1393/2007, představuje nikoli důvod neplatnosti řízení, ale opomenutí, které je třeba zhojit v souladu s ustanoveními uvedenými v tomto nařízení.**

Podpisy.